

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס : ספרות יהודית בימי בית שני

שנה"ל תשע"ח סמסטר ב

שם המרצה : הרב ד"ר בועז הוטרר

מסלול/התמחות : תושב"ע

היקף שעות : 1 ש"ש

תוכן הקורס :

הקורס יעסוק בחיבורים היהודיים שחוברו בימי הבית השני, תוך התייחסות למציאות החברתית-היסטורית בה חוברו הטקסטים וליחסם לספרות חכמי ישראל

מטרות הקורס :

1. בחינת ספרות בית שני לאור נפתולי התקופה
2. הכרה בסיסית של ספרות זו
3. עיון משווה בסוגיות נבחרות של ספרות בית שני וספרות חז"ל.

ראשי פרקים ויחידות התוראה בקורס

1. תרגום השבעים

1.1. הרקע לכתיבתו והיחס אליו

1.1.1. יהדות אלכסנדריה ואופיה

1.1.2. אגרת אריסטיאס

1.1.3. בין יהדות מצרים ליהודה

1.2. אופיו הפרשני והמילולי של התרגום

1.3. משמעותו לדורות

(שני מפגשים)

2. הספרים החיצוניים

2.1. אופיים של הספרים ותוכנם הכללי

2.2. הקאנוניזציה של ספרי המקרא

2.3. יחסם של חז"ל לספרים החיצוניים

(שני מפגשים)

3. מגילות קומראן

3.1. הכיתות החולקות בימי בית שני ושאלת זהותם של מחברי המגילות

3.2. עיון בכתבי כת מדבר יהודה (מגילת הסרכים ; מקצת מעשי התורה ועוד)

(שני מפגשים)

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

4. ספר יהודית; נוסחיו, זמנו ועניינו

(מפגש אחד)

5. כתבי יוסף בן מתתיהו

5.1. דמותו של בן-מתתיהו והרקע לכתיבת ספריו

5.2. ההלכה בכתבי בן-מתתיהו

5.3. בין חז"ל ליוספוס

(שני מפגשים)

דרישות ומטלות הקורס

- השתתפות פעילה בשיעורים
- מבחן מסכם (100%)

דרכי התקשרות עם המרצה

דואר אלקטרוני: hutterereb@gmail.com

ביבליוגרפיה

אילן ט' ואחרים, **בין יוספוס לחז"ל**, ירושלים תשע"ז

ברושי מ', **יתולדות הכת אמונתה ואורחות חייה**, בתוך: **המגילות הגנוזות, קומראן והאיסיים**, ירושלים – תשע"א, עמ' 43 – 61

גרינץ י"מ, **ספר יהודית – תחזורת הנוסח המקורי בלוויית מבוא פירושים ומפות**, ירושלים – תשמ"ו, עמ' 3 – 63.

ורמן כ', **ספר היובלים: מבוא, תרגום ופירוש**, ירושלים תשע"ה

זוסמן י', **יחקר תולדות ההלכה ומגילות מדבר יהודה**: הרהורין תלמודיים ראשונים לאור מגילת מקצת מעשי התורה, **תרביץ נט (תש"ץ)**, עמ' 11 – 76

חריטן י"ל (עורך), **ספר מקבים א'**, ירושלים תשע"ח

כהנא, א' (עורך), **הספרים החיצוניים**, ירושלים, 1978

כשר א', **עדות פילון על זכויותיהם של יהודי אלכסנדריה**, דברי הקונגרס העולמי למדעי היהדות, 6 (ב), ירושלים תשל"ו, עמ' 35 – 45.

ליכט י', **מגילת הסרכים**, ירושלים – תשכ"ה.

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

נעם ו', **מגילת תענית**, ירושלים תשס"ד

סימון מ', **ספר יהודית – מבוא, בתוך: הספרים החיצונים**, ב, מהדורת א' כהנא, ירושלים – תשי"ל, עמ' שמח – שנג.
צפור מ', **תרגום השבעים לספר בראשית**, רמת גן תשס"ו

קיסטר מ' (עורך), **מגילות קומראן – מבואות ומחקרים**, ירושלים, תשס"ט

קיסטר, מ', "עיונים במגילת מקצת מעשי התורה ועולמה: הלכה, תאולוגיה, לשון ולוח",
תרביץ סח (תשנ"ט), 317-371

רויטמן, א"ד **המבנה והמשמעות של ספר יהודית**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור,
האוניברסיטה העברית, ירושלים תשנ"ב